

Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg
Christiansborg
1240 København K

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Dokument nr. 357185

Dato: 5. februar 2008

Politisk-Økonomisk Udvalg har ved brev af 11. januar 2008 (PØU alm. del – spørgsmål 9), modtaget i Kirkeministeriet den 22. januar 2008, bedt om min besvarelse af spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for begrundelsen for, at der i medfør af bekendtgørelse nr. 350 af 10. juli 1978 er givet en generel dispensation fra ligebehandlingsloven og ikke en konkret, således at dispensationen bl.a. er gældende i forhold til alle præstestillinger i folkekirken.”

Svar:

Bekendtgørelsen blev udstedt med hjemmel i § 11, stk. 1, i lov nr. 161 af 12. april 1978 om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v. Lovens § 11, stk. 1, havde følgende ordlyd:

”§ 11. Såfremt det ved visse former for erhvervsudøvelse og de dertil hørende uddannelser er afgørende, at udøveren er af et bestemt køn, kan den minister, under hvis forretningsområde den pågældende virksomhed hører, efter indhentet udtalelse fra arbejdsministeren og ligestillingsrådet, fravige bestemmelserne i §§ 2-6.”.

I den gældende lovbekendtgørelse nr. 734 af 28. juni 2006, findes den tilsvarende bestemmelse i § 13, stk. 1. Bestemmelsen, hvis nuværende udformning blev indført ved lov nr. 1385 af 21. december 2005, har følgende ordlyd:

”§ 13. Hvis det ved visse former for erhvervsudøvelse og uddannelse er afgørende, at udøveren er af et bestemt køn, og dette krav står i rimeligt forhold til den pågældende erhvervsaktivitet, kan den minister, under hvis forretningsområde den pågældende virksomhed hører, fravige bestemmelserne i §§ 2-6.”.

Den nuværende formulering af § 13, stk. 1, gennemfører ligebehandlingsdirektivets artikel 2, stk. 6. Herefter fremgår det i overensstemmelse med det almindelige proportionalitetsprincip, at det er nødvendigt at vurdere det kønsspecifikke erhvervsretlige krav på baggrund af formålet med at fastsætte kravet, der skal være legitimt, og stå i rimeligt forhold til det formål, der forfølges.

Det hensyn, som denne dispensationsadgang varetager, er begrundet i grundlovens bestemmelser om religionsfrihed, jf. grundlovens § 67, der lyder således:

”§ 67. Borgerne har ret til at forene sig i samfund for at dyrke Gud på den måde, der stemmer med deres overbevisning, dog at intet læres eller foretages, som strider mod sædeligheden eller den offentlige orden.”.

Bestemmelsen i § 67 beskytter udtrykkeligt den kollektive religiøse praksis, men antages tillige at omfatte den individuelle praksis, jf. den kommenterede grundlov (Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2. udgave 2006).

Med andre ord beskytter grundlovens § 67 umiddelbart religionens manifesterede praksis.

Det antages desuden, at beskyttelsen i § 67 også omfatter praktiske foranstaltninger med direkte tilknytning til de rituelle og kultiske handlinger. Som eksempel herpå anfører den kommenterede grundlov bl.a. udpegning af præster og andre religiøse embedsindehavere, da der er tale om et nødvendigt grundlag for den kollektive eller individuelle gudsdyrkelse.

Jeg kan i øvrigt henvise til beskæftigelsesministerens svar fra november 2005, på Arbejdsmarkedsudvalgets spørgsmål 8, i forbindelse med behandlingen af lovforslaget, der gav ligebehandlingslovens § 13, stk. 1 sin nuværende formulering. Det fremgår af beskæftigelsesministerens svar, der vedlægges i kopi, at der under forberedelsen af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v., blev rejst spørgsmål om i selve loven at optage en generel undtagelsesbestemmelse for præstestillinger.

Dette hvilede på det synspunkt, at blot dette at stille krav om dispensation fra ligebehandlingslovens bestemmelser ud fra grundlovens ord om trosfrihed måtte anses for grundlovsstridigt, da der i grundloven er sikret et trossamfund eller en menighed ret til at lægge vægt på en ansøgers køn ved valg af præst, hvis dette måtte være en del af trossamfundets eller menighedens religion.

Det blev dog opgivet at optage en bestemmelse i selve loven. Kirkeministeriet gav i stedet Arbejdsministeriet tilsagn om at udsende en bekendtgørelse, som *generelt* gav alle trossamfund dispensation fra lovens bestemmelser.

Ligestillingsrådet anmodede i 1979 Folketingets Ombudsmand om at vurdere, om Kirkeministeriet var forpligtet til at udstede bekendtgørelsen, for at være i overensstemmelse med Folketingets forudsætninger for lovens vedtagelse.

Folketingets Ombudsmand udtaler herom (FOB 1979, side 441):

”På baggrund af det anførte kan der efter min mening ikke herske tvivl om, at Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg ved sin stillingtagen til lovforslaget er gået ud fra, at en bekendtgørelse som den nævnte ville blive udstedt i forbindelse med lovens ikrafttræden, og at en forudsætning herom således også ligger til grund for Folketingets vedtagelse af loven i den foreliggende udformning.

At Kirkeministeriet under hensyn hertil fandt det påkrævet at udstede bekendtgørelsen af 10. juli 1978 – og med det indhold bekendtgørelsen har –

kan ikke give mig anledning til bemærkninger. Jeg har således ikke grundlag for at antage at Kirkeministeriet skulle have handlet ud fra urigtige forestillinger med hensyn til nødvendigheden af at udstede bekendtgørelsen.”.

Side 3
Dokument nr.: 357185

Birthe Rønn Hornbech

/Rasmus P. Larsen